

Een berg zand bleef liggen in Loosdrecht en oeverzwaluwen wilden er graag nestelen. De eigenaar wilde het zand toch verwijderen. Maar door alert ingrijpen van een lid van de vogelwerkgroep, kon deze onrechtmatige daad worden voorkomen. Kees Alten hield een dagboek bij van de gebeurtenissen.

Kees Alten

Geslaagde reddingspoging voor oeverzwaluwen in Loosdrecht

In de zomer en najaar van 1998 is de 's-Gravelandsevaart tussen Loosdrecht en de Vreelandseweg in Hilversum verbreed en uitgediept. Het zand is als grote bergen, tijdelijk gestort op een weiland naast de vaart, met de bedoeling om het snel te verwijderen.

Door de aanhoudende regen konden de graafmachines tot begin mei 1999 niet het land op. Vogels, op zoek naar nestgelegenheid, profiteerden van het oponthoud.

Dinsdag 11 mei 1999

Vanmiddag ontdek ik twaalf oeverzwaluwen boven de zandhopen bij de 's-Gravelandse

vaart. Aan de Hilversumse kant is een graafmachine bezig om het zand af te graven. Grote kipwagens rijden af en aan naar Loosdrecht. Ik zie dat er op twee locaties al nestholen aanwezig zijn. Wat moet ik nu? Ik bel Dick Jonkers. Die adviseert mij om contact op te nemen met de aannemer. Voor alle zekerheid Peter Vos gebeld om advies, en bij Rob Kole een boodschap ingesproken. Dan ga ik met Elly, mijn vrouw, en Jasper Daams van het Milieuplatform Loosdrecht terug naar de plek van de zwaluwen, die we met telescoop en kijker observeren.

Woensdag 12 mei 1999

Om 07:45 uur naar de plek. Mobiel gebeld met het Plassenschap, want die is opdrachtgever van de werkzaamheden. Zij zullen contact opnemen met de Grontmij, die het werk uitvoert. Om 9:00 uur komt Cees de Rooy van de vogelwerkgroep ook kijken. Wij zien nu nog zes zwaluwen. Inmiddels komen door verstoring door het zware werkverkeer de zwaluwen niet meer bij de nestgaten. Daarna bel ik de gemeente Loosdrecht. Zij weten er al van omdat Jasper heeft gebeld. Om 10:30 uur word ik door de Grontmij, de heer Th. Duine gebeld. Wij spreken af om 11:00 uur ter plekke te zijn. Wij bekijken de twee locaties waar de zwaluwen zitten en markeren samen met de machinist van de graafmachine, de nestplaatsen. Wij spreken af dat bij de markering twee zandhopen zullen blijven liggen. De rest van het zand zal worden afgegraven en afgevoerd.

Ik zal de voortgang van het broeden blijven observeren en zodra de broedsels zijn uitgevlogen, de Grontmij informeren. De Grontmij neemt contact op met de eigenaar van het land. Daarna naar Anke Schoon van een Loosdrechts huis-aan-huisblad om te vertellen wat zich gedurende de ochtend heeft afge-

De zandbult langs de 's Gravelandsevaart in Loosdrecht, die erg in trek was bij oeverzwaluwen.

Foto: Kees Alten

speeld. Zij zal een artikel schrijven. Daarna de gemeente weer gebeld om de afspraken door te geven.

Zaterdag 15 mei

Om 17:00 uur: negen oeverzwaluwen. Twee nieuwe nestgaten. In linkerbult zitten twee gaten, in rechter drie, waarvan er maar twee worden bezocht.

Woensdag 19 mei

13:30 uur: Het afgraven van het zand schiet hard op. In het voorbijgaan krijg ik de indruk dat op de noordelijke bult zand is gestort.

Om 18:30 uur weer kijken en dan blijkt inderdaad dat de berg is bedolven onder een vracht zand. Op die plek zijn geen zwaluwen meer.

Donderdag 20 mei

08:15 uur: Ik bel de heer Duine van de Grontmij. Hij zal onmiddellijk langs de plek gaan. Hij belt later terug. Het storten is het gevolg van een communicatiestoornis. Hij heeft de afspraken opnieuw doorgeproken met de mensen die ter plekke werken.

Vrijdag 21 mei

16:00 uur: Er is nu één berg over met drie gaten. De rest van het zand is allemaal verwijderd. Gedurende 45 minuten geobserveerd: twee paartjes te zien die ook de nestgaten in gaan. Niet meer dan in totaal vier vogels gezien.

Even gesproken met de machinist van de graafmachine en hem een paar foto's gegeven van het markeren van de locaties. Het blijkt dat ook de landeigenaar aanwezig is, die mij vraagt hoe lang die vogels daar zijn, want hij wil nu meteen het land gaan egaliseren inclusief de berg met nesten. Ik zeg: minimaal twee weken broeden,

dan drie weken voeden, en het is niet toegestaan om nesten te verwijderen.

Dinsdag 25 mei

15:30 uur: De heer van Vegte van de gemeente Loosdrecht vraagt hoe lang het gaat duren. Ik heb 5-6 weken aangegeven. Omdat dat geruime tijd is, zal hij een stukje publiceren op de gemeentepagina in De Nieuws Ster.

Vrijdag 4 juni

Ter gelegenheid van de jaarvergadering van het Milieuplatform onder leiding van Natuurmonumenten langs de oeverzwaluwen gevaren. Slechts één oeverzwaluw gezien.

Vrijdag 11 juni

16:30 uur: De eigenaar van het land belt mij. "Volgende week dinsdag moeten de vogels door

Oeverzwaluwen

u zijn verwijderd, anders stel ik u persoonlijk aansprakelijk voor de schade die ik lijdt". Hij wil hoe dan ook de berg slechten.

17:00 uur: Gedurende veertig minuten langs de vaart gezeten. Twee nesten worden regelmatig bezocht door vier zwaluwen voor kortere duur. Achter en voor langs de berg wordt het terrein geëgaliseerd.

18:30 uur: Ik bel de landeigenaar dat er nog steeds nesten

met jongen aanwezig zijn. Om die reden mag de berg niet worden geslecht. In een lang gesprek laat ik hem weten dat ik wel begrijp dat hij het niet leuk vindt dat hij wordt gedwaarsboond door wat vogeltjes. Ik maak duidelijk dat het aan hem ligt of hij de wet wil gehoorzamen. Maar als hij besluit om zijn zin door te zetten, zal er door mij aangifte worden gedaan. Ik zeg hem toe dat ik maandag met de diverse instanties contact zal zoeken en hem maandagavond zal terugbellen.

Zaterdag 12 juni

10:30 uur: Voor alle zekerheid Dick Jonkers gebeld. Hij adviseert om de politie langs te vragen. Dan blijkt op zaterdag niemand van de afdeling Bijzondere Wetten aanwezig. Maandag maar weer proberen.

Maandag 14 juni

08:45 uur: Politie in Weesp gebeld om te zien of Peter Vos aanwezig is. Nee die is met vakantie. Vervolgens gemeente Loosdrecht, De heer Post gebeld. Hij zal Milieupolitie inschakelen.

12:00 uur: Weer gebeld met Post: Hij heeft de politie ingeschakeld. Die zal ter plekke foto's maken en met de eigenaar contact opnemen, en duidelijk maken dat de berg niet weg mag.

12:30 uur: Ik bel de eigenaar met de boodschap dat de gemeente de zaak van mij overneemt..

19:40 uur: Langs de vaart gezeten tot 20:30 uur. Het komt mij voor dat er van de achterkant van de berg iets is afgehaald. De beide gaten worden aangevlogen. Bij het linkergat blijven de zwaluwen langer binnen dan bij het rechtergat. De eigenaar is met zijn trekker aan het inzaaien.

Zaterdag 19 juni

14:00 uur: Samen met Elly geruime tijd langs de vaart gezeten. Er wordt druk aangevlogen op beide nesten. Als de zwaluwen uit het gat komen laten ze de uitwerpselen uit het nest vallen in de vaart.

Vrijdag 25 juni

11:00 uur : De heer van Vegte van de gemeente Loosdrecht belt: Wat ik heb afgesproken met Post, die nu op vakantie is. Ik vertel mijn verhaal en waarom de gemeente de politie heeft ingeschakeld.

De landeigenaar wil nu van de gemeente 5000 gulden schadevergoeding hebben. De heer van Vegte vraagt hoe zoiets werkt. Ik verwijs hem voor advies naar Dick Jonkers.

Woensdag 30 juni

19:30 - 20:00 uur : In het rechtergat zitten nu zichtbaar drie jonge vogels. Op beide nestgaten vliegen de beide ouderparen af en aan.

Zaterdag 3 juli

19:15 - 20:30 uur: Uit rechtergat vliegen de drie jonge zwaluwen weg. Even later komen ze één voor één weer terug en worden in de nestingang door de adulte vogels gevoerd. Linkergat bevat nu vier jongen die regelmatig in de opening komen kijken. Ze worden met een interval van twintig minuten gevoerd. Rechts onder het linkergat begint een zwaluw met een nieuw nestgat.

Woensdag 7 juli

07:30 uur: Bericht op voicemail van Th. Duine van de Grontmij. Hij wil weten hoe het er voor staat. Hij is gebeld door de gemeente en de landeigenaar. Heb hem opnieuw bevestigd dat, zodra de zwaluwen zijn uitgevlogen, ik hem zal bellen.

Om 19:25 - 20:05 uur met Elly bij berg. Er zitten geen jonge vogels meer in de nestgaten. Er vliegen zes vogels rond. Al die tijd geen leven in de nestgaten.

Donderdag 8 juli

10:00 uur : Ik bel Duine van de Grontmij om te zeggen dat de vogels het nest hebben verlaten. Hij zal actie nemen. Meteen

daarna Van Vegte gebeld bij de gemeente Loosdrecht en hem hetzelfde verhaal verteld.

Vrijdag 9 juli

Van de berg met verlaten oeverzwaluwnesten is slechts een klein hoopje over. Oeverzwaluwen zijn in de buurt niet meer te zien.